

Ülevaade füüsiliste isikute 2017. aasta tuludeklaratsioonide koondandmetest

1. Üldandmed

Maksu- ja Tolliametile esitati 2017. aasta eest kokku 665 768 tuludeklaratsiooni. Eelmise, 2017. aasta eest ei saanud abikaasad enam esitada klassikalist ühist tuludeklaratsiooni. Küll aga oli võimalus abikaasadel jagada teatud tingimustel oma kasutamata jäänud maksuvaba tulu kuni 2160 euro ulatuses, samuti kasutamata jäänud täiendavat maksuvabastust laste pealt ning kasutamata eluasemelaenu intresse ja koolituskulusid.

Tuludeklaratsioonid aastate lõikes

Aasta	Deklaratsioone	Sh ühiseid	%	Sh e-deklaratsioone	%	Hõivatud isikuid
1999	394 907	108 972	28%	11 760	3%	503 879
2000	394 051	108 387	28%	36 488	9%	502 438
2001	403 511	98 380	24%	82 796	21%	501 891
2002	388 590	87 817	23%	138 186	36%	476 407
2003	431 593	80 178	19%	255 039	59%	511 771
2004	469 781	77 088	16%	353 473	75%	546 869
2005	502 175	77 094	15%	408 039	81%	579 269
2006	532 091	78 573	15 %	453 861	85 %	610 664
2007	556 553	82 173	15%	490 982	88 %	638 726
2008	583 453	87 495	15%	525 134	90%	670 948
2009	562 207	87 082	15%	514 403	92%	649 289
2010	544 752	82 907	15%	502 166	92 %	627 659
2011	561 453	82 092	15%	525 733	94%	643 545
2012	564 985	82 744	15%	533 080	94 %	647 729
2013	556 435	80 019	14%	527 033	95%	636 454
2014	592 507	74 391	12,6%	564 786	95%	666 898
2015	589 069	78 671	13,4%	561 953	95%	667 138
2016	618 942	68 877	11,1%	592 500	96 %	687 819
2017	665 768	-	-	640 783	96,3%	665 768

Võrreldes 2016. aastaga deklareeris 2017. aasta eest oma tulusid 22 051 inimest vähem. Deklareerijate kahanemise tingis asjaolu, et 2017. aasta eest ei saanud taotleda madalapalgaliste tulumaksu tagastust, seega puudus isikutel vajadus oma tulusid deklareerida.

Deklaratsioonide arv, kus lõpptulemuseks oli null, st tulumaksu ei tulnud ei juurde maksta, ega saanud ka midagi tagasi, kasvas eelmise aastaga võrreldes. Kokku oli 2017. aasta eest nulltulemusega deklaratsioonide arv 152 568, aasta tagasi oli deklaratsioonide arv 139 722. Nulltulemusega deklaratsioonide kasvu tingis klassikalise ühisdeklaratsiooni esitamise kaotamine.

Sel aastal kuulus tulumaks tagastamisele 72,2% (eelmisel aastal 72,7%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel, juurde maksmisele määrati tulumaksu 4,9% (eelmisel aastal 4,7%) esitatud tuludeklaratsiooni alusel.

Tagastamisele kuuluv keskmine summa ühe deklaratsiooni kohta oli 192 eurot, mis on samas suurusjärgus kui aasta tagasi (217 eurot).

Keskmine juurde maksmisele kuuluv summa oli 1251 eurot, mis on samas suurusjärgus kui aasta tagasi (1121 eurot).

Kui vaadata saldot (tagastamisele kuuluv tulumaks miinus juurde määratud tulumaks) siis 2017. aastal tagastamisele kuuluv tulumaks ületas juurdemääramisele kuuluvat tulumaksu 51,5 miljoni euro võrra, 2016. aastal 65,1 miljoni euro võrra.

Tagastamisele ja juurde määramisele kuuluv tulumaks (1999-2017)

Tagastamisele				Juurdemääramisele		
Aasta	Arv	Summa (mln €)	Keskmine (€)	Arv	Summa (mln €)	Keskmine (€)
1999	325 176	23,2	71	25 957	8,8	340
2000	332 821	33,7	101	22 041	12,2	554
2001	340 694	42,8	126	19 747	11,0	557
2002	333 677	46,1	138	19 068	16,7	878
2003	365 594	50,7	139	19 093	20,4	1067
2004	399 188	63,6	188	16 913	17,7	1048
2005	423 384	67,7	160	19 577	49,1	2507
2006	451 619	95,9	212	19 416	48,1	2478
2007	475 890	112,5	236	22 285	47,2	2118
2008	505 229	169,5	335	18 294	37,6	2056
2009	467 242	111,8	239	17 339	16,0	920
2010	434 836	98,1	226	18 867	19,4	1029
2011	441 528	100	226	19 928	25,9	1300
2012	437 133	97,5	223	20 406	21,2	1037
2013	425 397	92,5	217	22 853	23,6	1032
2014	445 223	95,4	214	25 644	27,1	1056
2015	440 236	95,9	218	27 291	29,8	1091
2016	450 037	97,8	217	29 193	32,7	1121
2017	480 464	92,4	192	32 736	41	1251

Tavapäraselt jäi tagastatav tulumaksusumma kõige sagedamini vahemikku 63.92-191.73 eurot. Juurde maksmisele kuuluv tulumaksusumma jäi kõige sagedamini vahemikku 63.92-191.73 eurot. Üle 63 911.58 euro kuulus tulumaksu juurde maksmisele 56 (eelmisel aastal 26) tuludeklaratsiooni põhjal. Suurim juurde määratav summa oli üle 0,8 miljoni euro. Alates 2010. aastast on juurde määratava summa alampiiriks 10 eurot (varem oli 3.19 eurot).

2. Deklareeritud tulud

Nullist suuremat tulu deklareeriti 99,7% esitatud deklaratsioonidel (tuluta deklaratsioone esitatakse näiteks edasikantavate kahjude deklareerimisel, samuti juhul, kui deklaratsioon esitatakse n-ö igaks juhuks). Kokku deklareeriti sel aastal tulu üle 8,3 miljardi euro.

Keskmine deklareeritud aastane brutotulu (nullist suurema tuluga deklaratsiooni esitanud inimese kohta) oli enne maha arvamiste tegemist 12 921 eurot, mis teeb kuu keskmiseks sissetulekuks 1076 eurot.

Esitatud deklaratsioonidest ja deklareeritud tuludest piirkondade lõikes annab ülevaate järgmine tabel:

Deklaratsioonid ja tulud piirkonniti

asukoht	tuluga deklaratsioon	kogutulu	keskmise aastas
Välismaa	2177	31 288 725	14 372
Tallinn	210 563	3 067 297 831	14 567
Narva	23 371	213 776 277	9147
Harju	86 721	1 356 559 264	15 643
Hiiu	4467	49 768 858	11 141
Ida-Viru	36 500	389 914 970	10 683
Jõgeva	13 967	148 083 660	10 602
Järva	15 313	172 582 074	11 270
Lääne	9995	111 472 273	11 153
Lääne-Viru	28 336	310 937 609	10 973
Põlva	11 521	122 704 473	10 651
Pärnu	41 610	458 455 013	11 018
Rapla	17 011	201 826 073	11 864
Saare	16 007	175 418 913	10 959
Tartu	75 407	972 702 671	12 899
Valga	12 511	125 627 346	10 041
Viljandi	21 959	242 885 809	11 061
Võru	16 396	167 539 150	10 218
KOKKU	643 832	8 318 840 990	12 921

Palgatulu, pensionid ja muud tasud

Nagu eelmistelgi aastatel, moodustas ka sel korral enamuse deklareeritud tulust Eestis saadud palgatulu. 523 916 inimest deklareerisid saadud palgatulu kogusummas 6,5 miljardit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud palgaks ühes kuus 1031 eurot.

Pensioni deklareerijate arv vähenes 14 142 inimese võrra. 150 963 inimest deklareerisid saadud pensionit kokku 599,8 miljonit eurot, mis teeb keskmiseks deklareeritud pensioniks kuus 331 eurot. Juhtimis- või kontrollorgani liikme tasu deklareerisid 25 411 inimest kogusummas 282 miljonit eurot. Töövõimetushüvitise deklareerijate arv oli 155 937.

Vanemahüvitise deklareerijate arv oli 29 445, 2016. aastal 30 019. Keskmise saadud vanemahüvitis oli 2017. aastal 589 eurot, 2016. aastal 532 eurot kuus.

Kasu vara võõrandamisest

Märkimisväärselt kasvas kasu väärtpaberite võõrandamisest, mida 2017. aastal saadi 10 719 eurot deklaratsiooni kohta, aasta tagasi 5911 eurot. Samas vähenes nende isikute arv, kes said kahju väärtpaberite võõrandamisest, 2017. aastal deklareeriti kahju 1143 deklaratsioonis keskmiselt 2431 eurot, aasta tagasi 1323 deklaratsioonis 2673 eurot.

Samuti kasvas kasu metsa raieõiguse võõrandamisest. 2017. aastal deklareeriti 4328 deklaratsioonis kasu 34,6 miljonit eurot, aasta varem oli deklaratsioon 3955, summas 27,1 miljonit eurot.

Eluruumi üürimine

Võrreldes eelmise aastaga deklareeriti ka enam tulu eluruumide üürimisest. Eluruumide üürijate arv, mis üüriti eraisikutelt juriidilistele isikutele, kasvas 778 isikule (aasta tagasi 707) summas 2,2 miljonit eurot (aasta tagasi 1,9 miljonit eurot). Eraisiku eluruumide üürimiste arv eraisikutele kasvas 17% võrra ehk 5901 isikuni (aasta tagasi 5034 isikut). Saadud tulu kasvas 25,4%, 2017. aasta eest deklareeriti tulu 15,8 miljonit eurot (aasta tagasi 12,6 miljonit eurot).

Välismaal saadud tulud

Võrreldes eelmise aastaga jäi samale tasemele nii Eestis maksustamisele kuuluva tulu deklareerijate arv kui ka Eestis mittemaksustamisele kuuluva tulu deklareerijate arv. Nii deklareeriti Eestis maksustamisele kuuluvat välismaal saadud palka, dividende, intresse jt tulusid kokku 9864 deklaratsioonis (2016. aastal 9873). Välismaal saadud palka, mida Eestis ei maksustata, deklareeriti 6855 inimese poolt, aasta tagasi oli see arv 6585. Samas kasvas kasu väärtpaberite võõrandamisest 1621 inimeseni (aasta tagasi 1570), summa kasvas 16,8 miljoni euroni (2016. aastal 9,6 miljonit eurot).

3. Mahaarvamised

Kokku deklareeriti sel aastal mahaarvatavaid kulusid natuke üle 2,64 miljardi euro, mis on 28,2 miljonit eurot rohkem kui 2016. aasta eest.

Summa kasvu tingis eelkõige deklareerijate arvu kasvamine, samuti suurema palgatulu deklareerijate arv (kasvasid töötuskindlustusmaksed ja II samba kogumispensioni makse). Pensioni maksuvaba tulu piirmäär kasvas 2016. aasta 2700 eurot 2017. aastal 2832 eurole, samuti tõusis üldine maksuvaba tulu 2160 eurole (2016. aastal oli 2040 eurot).

Deklareeritud mahaarvamisi iseloomustab järgmine tabel (miljonit eurot):

	Dekl. arv	Deklareeritud summa (euro)	Rakendamiste arv	Rakendatud summa (euro)
Maha arvamised kokku	665 768	2 643 194 033	636 004	2 159 356 787
Maksuvaba tulu	665 768	1 429 165 712	636 004	1 287 883 412
Täiendav maksuvaba tulu pensioni korral	153 117	611 018 180	153 117	375 650 825
Maksuvaba tulu tööõnnetus- või kutsehaigushüvitiste korral	1246	3 834 893	1243	863 973
Maksuvaba tulu lapse ülalpidamise korral (rida 9.1)	69 260	165 890 548	62 476	138 611 506
Eluasemelaen (rida 9.2)	127 220	68 441 613	119 944	27 055 516
Koolituskulud (rida 9.3)	157 186	94 766 849	134 901	64 107 896
Annetused, kingitused (rida 9.4)	74 103	10 750 362	67 428	8 019 923
Pensionikindlustus (rida 9.5)	63 704	39 115 879	62 718	37 522 185
Töötuskindlustusmaksed (rida 9.6)	510 145	98 466 414	509 967	98 220 447
Kohustusliku kogumispensioni maksed (rida 9.6)	431 822	121 743 583	431 444	121 421 106

Maksuvabastuste kasutamata jätmine

Maksuvabastus jäi kasutamata 483,8 miljoni euro ulatuses (18,3% deklareeritust). Aasta tagasi oli vastav summa 407,8 miljonit eurot (15,6% deklareeritust). Seadusest tulenevalt saab tulumaksu tagastada ainult juhul, kui seda on riigile tasutud. Lisaks on piirangud kulutustele, mida saab tuludest maha arvata. Kulutusi saab maha arvata kuni 50% saadud tuludest, kuid mitte rohkem kui 1200 eurot ühe deklaratsiooni kohta.

Kõikidest deklareerijatest 29 764 deklaratsioonis (4,5%) ei saanud kasutada ühtegi soodustust, kuna neil puudusid 2017. aastal tulud.

Maksuvaba tulu

Üldist maksuvaba tulu (2160 eurot aastas) deklareeriti 665 768 deklaratsioonis summas 1,4 miljardit eurot. Pensioni pealt täiendavat maksuvaba tulu (2832 eurot aastas) deklareeriti 153 117 deklaratsioonis.

Alates teise lapse ülalpidamiselt tekkivat maksuvaba tulu deklareeriti 720 deklaratsioonis rohkem kui eelmisel aastal.

Kuna maksuvabastuste rakendamise välja arvutamine saab alguse üldisest maksuvabast tulust, siis on oluline märkida, et 29 764 deklaratsioonis ei saadud kasutada üldist maksuvaba tulu (2160 eurot aastas) mitte ühegi sendi ulatuses. Põhjuseks asjaolu, et maksumaksjad küll esitasid oma tuludeklaratsiooni, kuid neil puudusid tulud, mille põhjal maksuvaba tulu arvestada.

Eluasemelaenu intressid

Eluasemelaenu intresside deklareerimise summa kasvas 2,7 miljonit eurot võrreldes eelmise aastaga. Kokku deklareeriti intresse 68,4 miljonit eurot (eelmisel aastal 65,7 miljonit eurot), soodustuse kasutajate arv kasvas võrreldes eelmise korraga 11 055 deklaratsiooni võrra.

Ühes deklaratsioonis deklareeriti tasutud intresse keskmiselt 538 eurot. Aasta tagasi oli selleks summaks 565 eurot. Kasutada sai maksusoodustust keskmiselt ühes deklaratsioonis 226 eurot, eelmise, 2016. aasta deklaratsioonis sai kasutada soodustust eluasemelaenu intresside pealt keskmiselt 478 eurot deklaratsiooni kohta. Põhjuseks seaduse muudatused, et ühes deklaratsioonis saab kasutada soodustust kuni 300 eurot (eelmisel aastal kuni 1200 eurot), samuti mõjutas kasutamise vähenemist klassikalise ühise tuludeklaratsiooni kadumine. 2016. aasta ühise tuludeklaratsiooni esitamisel sai eluasemelaenu intresse maha arvata kuni 2400 eurot.

Koolituskulud

Koolituskulusid deklareeriti sel aastal 9325 deklaratsioonis rohkem kui eelmisel aastal. Keskmise tasutud koolituskulu oli 602 eurot, mis on samas suurusjärgus kui 2016. aastal (600 eurot).

Annetused, kingitused

Annetuste ja kingituste tegijate arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 15 601 deklaratsiooni võrra, keskmine annetatud summa aga vähenes ning oli 145 eurot keskmiselt deklaratsiooni kohta (2016. aastal 155 eurot).

Alates 2011. aastast ei saa enam oma tuludest maha arvata annetusi riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse teadus-, kultuuri-, spordi-, haridus- või sotsiaalkandeaasutusele, kaitseala valitsejale või avalik-õiguslikule ülikoolile. Soodustus kehtib ainult Vabariigi Valituse poolt tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud isikutele tehtud annetuste ja kingituste korral.

Pensionikindlustus

Kolmandasse pensionisambasse sisse maksete tegijate arv kasvas, seda võrreldes eelmise aastaga 973 inimese võrra. Keskmise summa tõusis 614 euroni, aasta tagasi oli keskmine summa 603 eurot. Alates 2012. aastast on võimalik maksuvabalt kolmandasse sambasse paigutada kuni 15% tuludest, kuid mitte rohkem kui 6000 eurot aastas.

Kasutamata jäänud maksusoodustuste jagamine abikaasaga

Eelmise, 2017. aasta eest ei saanud abikaasad enam esitada klassikalist ühist tuludeklaratsiooni, kus kõik tulud ja kulud liideti ning ka maksusoodustusi sai kasutada ühiselt kahe inimese eest. Küll aga oli võimalus teatud tingimustel kasutada ühel abikaasal teise kasutamata jäänud maksusoodustusi. Üldist maksuvaba tulu summas kuni 2160 eurot sai edasi kanda abikaasale juhul, kui abikaasade ühine tulu ei ületanud kokku 50 400 eurot. Juhul, kui abikaasade ühine tulu kokku jäi vahemikku 48 240 kuni 50 400 eurot, siis sai soodustust kasutada proportsionaalselt. Samuti sai abikaasale edasi anda kasutamata jäänud täiendav maksusoodustus laste pealt ning kasutamata jäänud tasutud eluasemelaenu intressid ning koolituskulud. Teisi maksusoodustusi ei saanud abikaasade vahel jagada.

Kokku kasutati võimalust kasutamata maksusoodustusi jagada abikaasade vahel 30 298 korral. Maksuvaba tulu üle andjaid oli 11 196, kasutada sai maksusoodustust 8358 korral. Soodustus jäi kasutamata 2838 juhul, põhjuseks soodustust vastu võtva abikaasa vähene tasutud tulumaks või see, et kokku ületasid tulud seatud piirmäär 50 400 eurot. Täiendavat maksusoodustust laste pealt jagati 4183 korral, kasutada sai seda 3015 korral. Soodustust ei saanud kasutada 1168 inimest, põhjuseks abikaasa tasutud vähene tulumaks. Eluasemelaenu intresside üle andjaid oli 14 484, kus abikaasa sai kasutada üle antud soodustust 4407 korral. Kasutamata jäi soodustus 10 077 deklaratsioonis. Põhjuseks taaskord, kas abikaasa tasutud vähene tulumaks, abikaasa ise oli juba ära kasutanud eluasemelaenu intresside maksimaalse soodustuse 300 eurot või abikaasal oli juba ära kasutatud soodustuste üldine summaline piirang (1200 eurot: koolituskulud, annetused ja eluasemelaenu intressid kokku). Koolituskulusid jagati 7865 korral, kasutada sai soodustust 4865 korral. Kokku sai abikaasa poolt üle antud maksusoodustusi kasutada 20,6 miljoni euro suuruses summas.

4. Füüsilisest isikust ettevõtjad

Eelmise, 2017. aasta eest oli 33 221 inimesel kohustus esitada lisaks füüsilise isiku tuludeklaratsioonile (vormile A) ka ettevõtlusest saadud tulu deklaratsioon (vorm E). Vorm E tuli esitada kõikidel nendel inimestel, kes olid ennast registreerinud füüsilisest isikust ettevõtjaks (FIEks), sõltumata sellest, kui pika perioodi vältel või kas üldse nad 2017. aastal ettevõtlusega realselt tegelesid. Vormi E oli 2018. aasta 2. augusti seisuga esitanud 32 149 inimest, st et oma kohustuse oli täitnud 96,8% FIEdest.

Kokku esitati 32 149 vormi E, millest nullidega vormi esitas 7608 ettevõtjat (23,7% kõikidest vormi E esitajatest). Nendel FIEdel ei olnud deklareerida ei tulusid ega kulusid, mis tähendab, et nemad 2017. aasta jooksul ettevõtlusega sisuliselt ei tegeleenud.

Ettevõtlustulu deklareeriti 20 642 deklaratsioonis (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) kogusummas 271 miljonit eurot. Ettevõtlustulu põllumajandusest deklareeriti 5355 deklaratsioonis kogusummas 184 miljonit eurot ja ettevõtlustulu metsamaterjali müügist 1137 tuludeklaratsioonis kogusummas 8,1 miljonit eurot.

Keskmine tulu ettevõtlusest (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) oli 2017. aastal 13 128 eurot (2016. aastal 12 443 eurot), põllumajanduses 34 366 eurot (2016. aastal 30 809 eurot) ja metsamaterjali müügi korral 7122 eurot (2016. aastal 7534 eurot).

Ettevõtlusega seotud kulused deklareeriti (v.a põllumajandus ja metsamaterjali müük) 20 000 deklaratsioonis summas 214,8 miljonit eurot, põllumajanduses 4803 deklaratsioonis summas 176,8 miljonit eurot ning metsamaterjali müüki deklareeriti 894 deklaratsioonis summas 3,8 miljonit eurot.

Keskmine kulu ettevõtluse korral oli 10 741 eurot (2016. aastal 10 080 eurot), põllumajanduses 36 804 eurot (2016. aastal 34 234 eurot) ja metsamaterjali müügil 4212 eurot (2016. aastal 6210 eurot).

Maksustatavat tulu deklareeriti 14 363 tuludeklaratsiooni vormil E kogusummas 47,1 miljonit eurot. Aasta tagasi deklareeris maksustatavat tulu 14 949 FIEt summas 45,5 miljonit eurot.

Keskmine maksustatav tulu võrreldes 2016. aastaga kasvas 239 euro võrra (2016. aasta 3041 eurolt 2017. aasta 3280 eurole).

Maksustatav tulu

asukoht	isikute arv	summa	keskmine tulu
välismaa	17	29 241	1720
Tallinn	3934	16 027 150	4074
Narva	530	776 038	1464
Harju	1346	5 705 938	4239
Hiiu	201	582 698	2899
Ida-Viru	801	1 748 022	2182
Jõgeva	399	1 216 265	3048
Järva	403	1 754 639	4354
Lääne	293	830 645	2835
Lääne-Viru	693	2 196 206	3169
Põlva	323	1 096 306	3394
Pärnu	1335	3 416 301	2559
Rapla	428	1 045 533	2443
Saare	554	998 887	1803
Tartu	1542	5 063 195	3284
Valga	352	913 045	2594
Viljandi	642	2 028 094	3159
Võru	570	1 683 659	2954
KOKKU	14 363	47 111 862	3280

5. Deklaratsioonide kontroll

Alates deklareerimise protsessi algusest kuni 1. augustini 2018 kontrollisid maksu- ja tolliameti spetsialistid (lisaks automaatselt toimunud kontrollile) 37 172 tuludeklaratsiooni, mis on 5,6% kõikidest esitatud deklaratsioonidest.

Ebatäpsete andmetega deklaratsioone avastati 7350 juhul (2016. aasta deklaratsioonidel 8496 juhul), mille tulemusena jäeti tagastamata 647 522 eurot enammakstud tulumaksu (2016. aasta eest vastav summa 747 012 eurot).

Kontrollimise tulemuslikkus oli 19,8% ning ühe deklaratsiooni alusel jäeti tagastamata keskmiselt 88 eurot tulumaksu (2016. aastal 88 eurot).

Tavapärastelt pöörati ka sel perioodil suuremat tähelepanu uutele, see tähendab 2017. aastal võetud eluasemelaenudele. Seda eesmärgiga pakkuda deklareerijatele kindlustunnet, et nende deklaratsiooniga on kõik korras. Kuna ka sel aastal tehti enim vigu just eluasemelaenude deklareerimisel, siis peab amet sellist kontrolli õigustatuks. Deklaratsioonide kontroll jätkub.

Hannes Udde
maksu- ja tolliamet
teenuste osakonna juhtivspetsialist